

ELOFIZETÉS

HELYEN:
Egy évre 24 korona.
Egy hónap 2 korona.

VIDÉKEN:
Egy évre 26 korona.
Egy hónap 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:
4-hasábos petit sor egyszer 20 fillér,
minden következőnél 15 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Arad és környék egyetemes
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 37.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Bérvény-
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 161.

Arad, 1916.

Staubert József.

Péntek, január 14

Varjassy Lajos ünneplése a törvényhatóságban

(Nagy Sándor dr. üdvözlő beszéde. — A polgármester három ezer korona személyes pótléka.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, január 13

Lehet-e boldogabb ember ma, mint Varjassy Lajos Arad város polgármestere? Lehet-e tisztább, zavartalanabb öröm, mint az ő öröme? Egy nagy város minden élő lelke, egy magas intelligenciájú törvényhatóság minden tagja elébe járul, hogy őszinte szeretettel és nagybecsüléséről biztosítsa és kijelentse előtte, hogy negyven éves közéleti tevékenység után is szívesen ismeri el vezérének, első polgárának. Nem lehet nagyobb boldogság ennél, mert Varjassy Lajos polgármester saját vallomása szerint, erre a ritkán elérhető harmóniára vágyott. És, hogy nemcsak most mondja ezt, amikor az ünnepi órában alkalma nyílt megnyilatkozni, hanem, hogy ez volt életének ideálja, azt legkeletesebben négy évtizedes tevékenysége, beszédei és intim vallomásai is bizonyítják.

Ebben a harmónikus ünnepi hangulatban fordult el Arad város törvényhatóságának ma Kétszáz János főispán elnöklésével tartott közgyűlése azt az indítványt, amelyet Domágy József és kilenvenkét társ nyugtattak be és amelyet az Aradi Közlöny vasárnap szövege szerint ismertettek. Vannay Gyula tanácsnok ismertette az indítványt, amelynek lendületes szavai tapertá ragadták a törvényhatóság igen nagy számban megjelent tagjait. Percenkig tapsoltak, amikor az előadó az indítvány záró részét olvasta fel, amelyben azt kéri az aláírók, hogy a polgármesternek nyugdíjába is betudandó háromezer korona személyes pótlékot szavazzon meg a közgyűlés.

Az órázó elcsendesülése után emelkedett fel Nagy Sándor dr. szólására, hogy elmondjon egy olyan beszédet, amelyhez foghatóan még és tökéletes, a közgyűlés termében talán évtizedek óta nem hangzott el. Varjassy Lajos boldogságához tartozik az is, hogy Nagy Sándor dr. az ő legnagyobb tisztelője és legerősebb kritikusa, tartotta meg azt a beszédet, amellyel egyhangú elfogadásra bírta a benyújtott indítványt. A törvényhatóság tagjai lenyűgözötten a beszéd mély gondolataitól, annak retorikai szépségétől, lélegzetüket visszafojtva, elbűvölten élvezték ezt a szónoki remekművet, amelyet itt szövege szerint közlünk.

Nagy Sándor dr. üdvözlő beszéde.

Tekintetes törvényhatósági bizottság! Kétségtelen, hogy a tárgy, amelyről felcsólok, nem a maga objektív tartalmából, nem materiális méreteiből nyeri fontosságát, hanem jelentőségét teljes mértékben, Arad város egész közönsége előtt állítva, mivel

polgármesterünk most tölti be közhivatali pályájának 40-ik évfordulóját, — mi pedig a nevezetes dátum alkalmából ennél a tárgynál akarunk mélyszéles szeretettel és különös megbecsüléssel tanúsítani iránymán. Tegyük ezt azért, mert az ő közhivatali működésében és egyéniségében két nagyvériű jelenséget tudunk megállapítani: először azt, az örök bölcsészeti fenomént, melynél fogva egyes emberi individuum tisztá, erős akaratú és nemcsak becsúvággal a legnagyobb mértékben szolgálhat, hanem a köznek és polgártársainak, másfelől azon örök lélektani fenomént, melynek tanúsácaént a szívnek hőszárával és a kedélyvilág emberségével és jóindulatával az emberek lelkeiből a legnagyobb szeretettel lehet kiváltani és az élet hosszú időtartamán át megörizni.

(A polgármester és a kritika.)

— Mindentí igazán tudni, hogy azon egyén, aki a közhivatali pályán működve olyan szerepet tölt be, melyben alkalmasan a közügyekre sokszor döntő, vagyis amelyben tekintélyes részben az ő gondolataiból és tetteiből áll a közéleti jelenségek produktívítása, vagy visszaféjődése, legalább is etanációja, folytonos harcban áll az ellenérőlmények tömegevel, élete soha nem szünetelő küzdelem az állandó kritikával, sokszor megítámadatásokkal szemben. Varjassy Lajosnak is bizonyára sokszor kellett átvágni a 40 esztendő alatt az ellenérőlmények rohamát és hallgatni a mindig jóindulatú, de irgalmatlan és nyugtalan természetű elmeknek" sokszor tárelmetlen bírálatait. Am félreismerné az emberi elme és lélek strukturáját és az igazság kezesésének utait zárni el az, aki a köztügyekben olyan állapotot óhajtsa, melyben a kritika elnémuljon. Ilyen állapot csak abban az államban volt lehetséges, melyet Utopos alkotott, melyben a nyilvános gyűléseken már nem kellett bírálai a köztügyeket, mivel eleve kizárták a közjó ellenes tévedések lehetőségét. Hiszen — és ezeket idézem — semmi sícs olyan igazságosan elosztva az emberek között, mint a józan ész, mert azzal az adaggal, a mit az észből adott az Isten kegye, minden ember meg van elégedve, még azok is, kik egyéb igényeikre nézve a legszereénytelenebbek. Innen van, hogy az emberek kívánnak maguknak a megélvönél több vagyont, dicsőséget, hirt, boldogságot, az erénynek, vagy bűnök nagyobb diadalát, de olyan ember még alig volt, aki azért fohászott az Istenhez, hogy több esset adjon neki, mint amennyi van, mivel csak mindentí elégnék tartja ahhoz, hogy ítélkezék ugy saját, mint a köznek javában és innen van, hogy a közélet terén működő egyének tervei és tettei ezer és ezer kritikának vannak kitéve.

(Közérdek védelme.)

— Sokszor volt alkalom megfigyelni Varjassy Lajos közéleti modorát azon kritikákkal szemben, melyekkel javaslatot, vagy állástoglalást illették és megállapíthatjuk annak két lényeges karakter-vonását: az egyik

eszmekörének ama végtelen nyugodtsága és imponáló higgadsága, mellyel csak azok az emberek bírnak, akikben megvan az a fel-emelő és nyugodt öntudat, hogy amit tesznek, azt feltétlenül a köz érdekében eszelekezik. — a másik: az a konciliáns természet, mely mindig türellemmel hallgatja meg az ellenérőveket és sohasem esik abba a hibába, melybe nagyon sokan beleesnek, hogy emhári hitásákból körömszekedtie védik a közérdek ártalmára is észszer már kifájtott nézőüket csak azért, hogy a közkezeletlenség, vagy elhamarkodottság vádjával illethetők ne legyenek.

— És Varjassy Lajos 40 éves közhivatali működésének bizonyára egyik legértékesebb és legjellemzőbb eredménye az, hogy nincsen senki sem ebben a terebben, sem ebben a városban sem, akinek gondolkozágyában meggyőződésé, szívében hité ne éreléződött volna az a tudat, hogy Varjassy Lajos életét fentartás nélkül szentelte Arad városának és, hogy tevékenysége, eszk, szíve, lelke át van hatva attól a nagy gondolattól, hogy előcsépsse minden erővel városunk fejlődését, kiegyégitse a város minden polgárának kívánácait és fogos igényeit. Innen van az, hogy akárhányszor megtörténik, hogy ha egy közügy materiája kissé kaotikus, vagy annak lényegét és kölcsönhatásait szonnal meg nem íélhetők, ugy — bár természetesen a kritika soha nem szünetelhet — mindvájunkra megnyugtató, ha azt Varjassy Lajos helyesen tartja, mivel tudja, hogy állásfoglalása más célt, mint a közérdek védelmét nem szolgálhat.

(Igazság és liberalizmus.)

— Am nemcsak a közügyek kultusza szerető meg Varjassy Lajosnak az osztatlan tisztelget, hanem az a feltétlen igazságszeretet és lelke méivéből fakadó liberalizmus, — mely különben családijában örökletes — és amely nála az életviszonyok minden alakjában, az egyesek ügyeinek elintézésénél épen ugy, mint a közszabadságok, társadalmi, szociális és vallási felfogás terén egyaránt megnyilvánul. Mondhatnánk valaki, hogy közhivatalnoknál nem érdem igazságosnak és elfogulatlannak lenni, mert ott örkődik a kötelességek és jogok terén vele szemben is a törvény, a társadalmi és szociális téren az áramlatok hatalmas ereje, a vallási téren pedig a közönségs hitbuzgalom és feltéknység. De nagy igazság az, hogy a "törvény a gyengéknek fortélyos védelme" emivel szemben sokszor kifejezést adhat ellen, vagy rokonzenvének az, aki a törvényt alkalmazza. Nincs senki, aki ne tudná, hogy, ha ügye a polgármester elé került elintézés céljából, az mindig a legnagyobb pártatlansággal és méltányossággal lett elintézve és bizonyára el fogja érdemni mindeeki, hogy Varjassy Lajos az érdemnek orozlán-része abban, hogy olyan időkben, amikben az országban a legnagyobb mértékig felszaptak a társadalmi és szociális harcok hullámai, amikben az országban egyesek elfelejtteni kezdtek, hogy semmi sem áll távolabb Isten változhatatlan lényegétől, mint a gyűlölködés: ebbe a terebbe, városunk közéletébe soha be nem hatolhattak társadalmi és vallási különbségek és egymással szemben soha nem elő nem tévesztették azt a szeretettel és megbecsüléssel, mely városunk szolgálatában mindnyájunkat összeköt és egybekapcsol.

(Polgári erények diadala.)

— Ha rámutatni akarok még arra, hogy szívének jósa, kedélyvilágának derűje, modorának előzékenysége és az a lebilincselő hájosság, mely egész érvényességén végigömlik, szerepte meg *Variassy Lajos*nak a tisztelet mellett a város minden lakosának nagy és melleszeretett. Hisszen szívének jósa közüdomán szerint sokszor eljut a léleknek azon, nem kisnyes, hanem megrható naivitásig, hogy senkit elutasítani kérelmével nem tud, a szegények és nyomorultak ügyeinek-bajainak kivisváltására sohasem sokallja az időt és gazdagokra nem vágyva és ívet nem is szerényen, mindig kész minden áldozatra, ha szenvedőkön segíthet.

És, ha most *Variassy Lajos* emmereng az idők fatalis telésén és felidési emlékébe a 40 éves mult örömet és bánatát, reményeit és csalódásait, elismeréseit és hálálanságait, egy szóval azon eseményeket, gondolatokat, tetteket és érzéseket, melyek összességükben a mult tartalmát képezik, azon multét, melyben soha nem elbizakodott és soha nem volt kétségbeesett, — melyben soha nem tobzódott és soha el nem fáradott — és a mult mellé állítjuk most a telet, melyben szeretett polgármesterünk itt van közöttünk testi és szellemi erejének teljességében: ugy örömmel konstataálhatunk, hogy a mult életének csak egy produktív idő-tartamát zárta le, de semmivel sem kisebbítette a további munkakészségét és képességét. Előttünk pedig az a mult csak felémelő tanúsága és biztos záloga a jövőnek, mert az 6 multa egybeesik Arad város hatalmas fejlődésének korsszakával, az 6 szívós és makacs kitartása idősége elő, hogy Aradon erőteljes gyáripár létesült és városunk ma az ország első kereskedelmi és ipari városai között foglal helyet. Ezen kétségtelen ténynek elismerése teszi csak hatványozottá azon óhajunkat, hogy még nagyon sokáig töljön abban a székben, melyet most elfoglal. Hisszen mi *Variassy Lajos* 40 éves multjában az igazi polgári erények diadálát, benne az igazi polgár azon szerencsés típusát ünnepelejük, mely más államokban évszázadok óta kialakult, nálunk természetesen egybeesik a városok fejlődésével, az az a típus, mely nem kitérítetéseket hajbáss, hanem életének legértékesebb előlát a polgártársakért való busgó munkálkodásban, — legszebb jutalmát pedig azok jóvoltában, bizalmában és szeretetében találja meg.

Érzem, uraim, meghatottságot, érzem, hogy a szavak szívem mélyéből toltak ajkaimra, érzem, hogy Arad város közönségének lelkéből beszéltem, hogy nyelvem valóban azért van, hogy igaz érzéseinknek adják kifejezést. És, amint heivány eszt-vonásokkal rajzoltam meg közéletünk forgásába illesztve *Variassy Lajos* nemes alakját, elismerésünknek és hálálknak is csak halvány viesténye az előterjesztett javaslat, melyet örömmel eltovadok.

A főispán elismerése a polgármesternek.

A megérdemelt frenetikus társaslag fogadott beszéd elhangzása után a főispán szólott:

— Engedje meg a tekintetes törvényhatóság elmondanom azt — szólott — hogy a legkellamesebben érint és örömmel tölt el, ha egyik legelső határozatul azt mondhatom ki, hogy ime egy törvényhatóság, amelyet jutalmazásra készlet egyik érdemes tisztviselőjének működése. Biztosítka ez annak, hogy a törvényhatóság az önzetlen, becsületes munkát megbecsüli és bizosítka annak, hogy az a közönség, amely a munkát ekképen értékeli, megérdemli, hogy tisztviselői érte teljes erőből dolgozzanak. Örömmel jelentem ki, hogy a közgyűlés az elhangzott indítványt lelkesen egyhangusan határozattá emelte. (Leikes elienés.) Könyvekkel a szemében, le'kában mélyen meghatva állott fel szólásra a polgármester, hogy elesukló hangon mondja el a következőket.

A polgármester köszönete.

Tekintetes törvényhatósági bizottság!
A legmélyebb megilletődés hangján mondok köszönetet a tekintetes törvényhatósági bizottságnak azért a szeretetteljes jószágért, melyet iránvomban mindig tanusítani méltóztatott. Nevezven éves szolgálatom alatt mindig az a törekvés vezetett, hogy működésemnek városom hasznát lássa, hogy minden hivatalos lépésemet városomnak fejlesztése és polgártársaimnak szellemi és anyagi gyarapítása iránvitsa. *Az emberi erő véges és nem tud vesényt futni szoktak a nagy ideálokkal, a melyeket a hevülékony boldog ifja kor maga elé tárt.* Nekem is napról-napra aggodalommal kell látnom, hogy emberi gyarlóságom megakadályos szoktak a nagy célok megvalósításában, a melyek egész életemen keresztül koblemet hevitették. De ha eddigi pályafutásomat nagyos sikerek nem is kísérték, arra mindig büszke voltam, hogy hivatalos működésemnek vesérszillaga szándékaim önzetlen tisztelete s szülővárosomnak kimondhatatlan szeretete volt. Törekvéim önzetlen-sége mindig méltánylásban részesült a tekintetes törvényhatósági bizottság részéről s ennek tulajdoníthatom, hogy hibáimmal, gyengeségeimmel szemben is mindig legykegyesebb töndületben részesítettek. Engedjék meg, hogy most, hivatalos pályám negvedik évtizedének határán a leghálásabb köszönetemet fejezzem ki kegyes jószágukért és azt kérhessem, hogy hivatalos pályámnak méltó hátralevő ideje alatt is bizalmukkal megtisztelni kegyeskedjenek. En szerény érdimet továbbra is a város ügyeinek szenteltem. Fozadják legmélyebb tiszteletem és hálám kifejezéséért.

Mintán percekig elienezték és tansolták, az öröm pirjával és könyvetül csillagó szemekkel ókeskedő polgárm stert. *Fábrv Sándor* dr. szolalt fel és kérte a főispánt, hogy rövid időre figyessze fel a tanácskozást, hogy baráti kegyesítéssel is üdvözölhesék a jubilánet. Ugy a polgármestert, mint Nagy drt szettek üdvözölni, a felejtéhetlen hatásért, amelyet beszédeikkel keltettek.

Kártyás feleségtől el lehet válni.

(Érdekes ítélet egy váloperben.)

údvirati tudósítás.

Bécs, január 13.

A bécsi polgári törvényszéknek egy jogerőre emelkedett döntése azzal a kérdéssel foglalkozik, hogy ha a feleség kávéházba jár kártyázni, vajon az ok-e válásra?

A férfi az elválást empon azért kérte, mert az asszony minden délután barát-üvele kávéházba megy és ott estig kártyázik. Ha a kártyavesztés szetről-egetre nem is túl nagy összeg, együttvéve azonban már tetemes számúra növekszik. Ez a kávéházjárás már töideje tart és lekázdhatetlen szenvedésvé lett az asszonynak. A férj nem hallandó tovább tűrni azt, hogy az asszony a kártyázás miatt háztartását egészen elhanyagolja és háztartási pénze jó részét kártyadóssággal tisztásra fordítsa. Egyébkén pedig a család erkölcesei is félti a kártyától.

Az asszony ezzel szemben azon az állásponton volt, hogy Bécsben a nők kártyajátéka, mint szórakozás olyan bevett és megszokott dolog, hogy abban senki se láthat se feltűnő, se erkölceselen do'got. Az az idő, mikor az csak a férfi joga volt kizárólag, már régen elmúlt. Egészen közömbös lehet, hogy a női tár-

saság a kávéházban beszélgetéssel vagy kártyázással tölti idejét. A vesztések szóra se érdemesek és a nyereségek által különben is leltöbbszire kiegyenlítődnek. A délutáni kártyajátéknak nem szükségszerű következménye a háztartási kötelességek elhanyagolása.

Az asszony továbbá hivatkozott arra is, hogy a férj elvesztette a válás kimondatására való jogát, mert erre való iránvét kélt időben nem érvényesítette, mintán hosszabb ideig tűrte a délutáni kártyázást.

A polgári törvényszék, hosszas bizonyítási eljárás után kimondta a válást, még pedig az asszony hibáiból. Beigazolódott, hogy az asszony kártyaszenevedélve a férfi vagyonának tetemes részét és a család jó hírét és erkölceseit is veszélyezteté.

A felsőbb törvényszék megérősítették azt az ítéletet, a mely így jogerőre emelkedett.

Burián tiltakozása

a szalonikii konzul letartóztatásáért
(A monarchia jegyzéke az amerikai nagykövethez.)

údvirati tudósítás.

Bécs, január 13.

A szalonikii konzulátusi funkcionáriusok letartóztatása alkalmából *Burián István* báró külügyminiszter jegyzékét intézett a bécsi amerikai nagykövethez *Pentfieldhez*, azzal a tiszteletteljes kéréssel, hogy a következőket távirati uton hozza tudomására a francia és a királyi nagybritániai kormányoknak.

— A legkellemetlenebb esodálkozással értesült a külügyi kormány a szalonikii osztrák-magyar főkonzul, a konzulátus személyzete, levéltára, valamint Ausztria-Magyarország számos alattvalója ellen elkövetett brutális, erőszakos csinyról. A görög kormány-nál meghatalmazott funkcionáriusok és a védelmük alatt álló honfitársak letartóztatása, a sérthetelenség priviligiumával felruházott konzulátusi levéltárakban történt házkutatás nemcsak a semleges állam szuverenitási jogaiba legsúlyosabb belényulás, hanem ellenkezik a nemzetközi jog legelemibb, általánosan tiszteletben tartott alanelveivel és közvetlenül Ausztria-Magyarország jogaiba és érdekeibe ütkezik, messzire túllápi azt a határt, amelyet a hadviselőknak a jogok és szokások megszabnak. Az eljárás szembeszökön illusztrálja, hogy Franciaország és Nagy-Britannia nem riadnak vissza olyan cselekedetektől, amelyek a jogsértés semmi által nem szépíthető bélyegét láthatóan magukon viselik.

A külügyi kormány fenartja magának a jogot, hogy ama további intézkedések szerint, amelyeket az említett hatalmak a szabadságuktól megrabolt személyek dolzában tesznek, tosanatosítsa a neki megfelelőnek látszó rendszabályokat.

Négyszázezer koronával akarják megkárosítani Aradot.

(A svájci rizs és az amerikai zsir kellemetlen kalandja.)

Arad, január 13.

A mi ellenségeink tudvalevőleg arra számítanak, hogy bennünket és Németországot ki lehet ébezteni. Azt egyetlen percig se állítják, hogy katonailag legyőzhetik a központi hatalmakat, elhőndított népeket ezért fölön csak a mi éhhalásunk lehetőségével ábrítják. Anglia, a világháború becsületlen kerítője, a legelső gazdasági kómszervezetet létesítette a semleges államokban és mindama rendelkezéseket, amelyeket mi a semleges államokban teljesítünk, a perfid Albion minden áron megakadályozni akarja. Nemcsak a hadviselésben fontos szerepet játszó nyersanyagokról, hanem az élelmiszerekről is meg akar fosztani minket az entente. Ha megtudja például, hogy Svájcban, Hollandiában, vagy Dániában zsir, rizst, vagy egyéb élelmiszert akarunk kihozni, minden befolyását felhasználja az entente, hogy abban a semleges államban kimondassa a kizárólagos kivitel tilalmát.

Arad városnak is kellemetlen tapasztalatai vannak már ezen a téren. A város hatóságai tudvalevőleg érintkezésbe lépett a Bácsban alakult Handels und Industrie gesellschaft című kiviteli céggel, amely rizst és zsirt ajánlott Aradnak. A hatóság 13 vagon rizst és 3 vagon amerikai préselt zsirt vett ettől a társaságtól; az árak Svájcban voltak és mivel a vétel idején Svájcban nem volt kiviteli tilalom ezekre a cikkekre, mi meg is vettük, sőt a bécsi cégnek a szállítólevél ellenében ki is fizettük a vételárát. A rizs kilogrammja 2 korona 30 fillér, métermázsója 230 korona, a tizenhárom vagon tehát háromezrezer koronába, a zsir kilogrammja 3 korona 50 fillérbe, a három vagon tehát százötzezer koronába, összesen négyszázötzezer koronába ke-

rült volna a szállítvány. Elnyit el is küldött a város Bácsba, mert hiszen a hatóság ezt teljes lelki nyugalommal megtehetné, amikor a cég a cikkeket vasúti szállítólevéllet adta esérébe a nagy összegért.

A város hetekkel ezelőtt a legnagyobb meglepetéssel arról értesült, hogy az élelmiszerek nem jöhetnek át a svájci határon, mert időközben Svájc kiviteli tilalmát állított föl a préselt zsirra és a rizsra. A tizenhárom vagon cikkeket Buchs svájci határállomáson beraktározták és a város azóta buzgón fizeti a rakározási díjakat. Arad vasútja Tisza István gróf miniszterelnökhöz fordult és arra kérte: eszközölje ki a kormány Svájcban a visszatartott rakományok a határon való átengedését. A kormány hajlandónak is mutatkozott erre és úgy tudjuk: föl is ajánlotta a svájci kormánynak, hogy esérébe jelentékeny mennyiségű cukor kivitelét engedje meg. Anglia nyomása azonban ugylátszik olyan erős, hogy Svájc még mindig nem adott kielégítő választ.

Időközben olyan hírek érkeztek Aradra, hogy a Buchsban rekedt aradi árukat elakarják árvereztetni. Az is megtörténhetik, hogy az a cég, amely nekünk 3 korona 50 fillérért adta el a préselt zsir kilogrammját, az árverésen 2 koronáért fogja megvásárolni és ez esetben Aradot igen súlyos veszteségek érik.

Lócs Rész gazdasági tanácsnok holnap Bácsba utazik és tárgyalásokat kezd a céggel a békés megoldás érdekében. Mindenesetre előszerűbb volna most kisebb veszteséggel kiugrani a nagyszarű üzlethöz, mint később, amikor már százazrekekre mehet a város kára a bécsi cég érhethetetlen eljárása és az entente becsületlen taktikája következtében.

Kétszáz lépést „hóditottak” Bukovinában az oroszok.

(A pétervári jelentések hazugságai. — Hat kilométerre állnak csapataink Cetinjétől.)

Budapest, január 13. (Hivatalos.) A főhadiszállásról jelentik:

Orosz hadszíntér:

Kelet-Galiciában és a besszarábiai harcra vonalon helyenkint tüzési harc, egyébként nincs különösebb esemény. Az orosz hivatalos hírszolgálat az utóbbi időben azt a szokást vette fel, hogy közleményeiben legtágabb tért nyit önkényesen kitalált hadieseményeknek. Minden orosz állítással szemben a leghatározottabban meg kell állapítanunk, hogy hadállásaink a Stripától keletre és a besszarábiai határon egyetlenegy zászlóalj harcra vonal-szakaszától eltekintve, melyet kétszáz lépéssel visszavetítettünk, pontosan ott húzódnak végig, ahol a nagyszabású katonai és hírlapi beállítás kezdett és eddig ellenségeink súlyos veszteségei mellett tökéletesen visszavert karácso-

nyi orosz támadó hadművelet megkezdésekor húzódtak végig. Midőn tehát eszerint az összes ezred ellenkező pétervári hírek hamisak, a délkeleten lejátszódó események azt is igazolják, hogy a Dnyeszter és Pruth menti sikertelen orosz támadások a Montenegróra nehezedő nyomást sem tudták semmivel sem csökkenteni.

Olasz hadszíntér:

Az olasz tüzéség a Judikariakban Creto és Por községeket vette tűz alá. Roncone-re az ellenség repülői bombákat dobtak le, de nem okoztak kárt. Nago (Rivától keletre) szintén az ellenség tüze alatt állt. Tüzéségünk a Pontafeltől délre fekvő olasz barakk-táborát felgyújtotta. A tengeremelléki harcra vonalon a tolmeini és doberdói szakaszon a tüzéség mindkét részről tovább folyt.

Délkeleti hadszíntér:

Az Adria partján előrenyomuló osztrák-magyar hadoszlop elűzte a montenegrókat Budakóvár, elfoglalta a várostól északra emelkedő Meini Vrh magzslatot. A Lovcen szakaszon küzdő csapataink tegnap este Cetinjétől hat kilométernyire nyugatra álltak harcra. A Grahovo

melletti harcok is kedvezően haladnak. Csapataink a völgykatlanba nyomultak elő. Az Aftovaotól délre fekvő határszakaszon az ellenséget magaslati állásaiban támadtuk meg és visszavetítettük. Montenegró északkeleti részében a helyzet változatlan. Höfer altábornagy, a vezérkari főnök helyettese. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

Pour le merité a repülőgépvadászó német hadnagyoknak.

Berlin, január 13. (Hivatalos.) A nagy főhadiszállás jelenti:

Nyugati hadszíntér:

Armentierestől északkeletre visszavertük egy erős angol osztac előretörését. A franciák a Champagnében Le-Mesniltől északkeletre ma a kora reggeli órákban megismételték támadásukat, de könnyű szerrel visszavertük őket. Szintúgy meghiusult az a támadási kísérletük is, amelyet a Maison de Champagne majornál január kilencedikén általunk elfoglalt árkok egy része ellen intéztek. Böike és Immeimann hadnagyok Tourcoingtól északkeletre és Bapaume mellett lelőttek egy-egy angol repülőgépet. A császár őfelsége e rettenthetetlen bátorságu tiszteknek rendkívüli teljesítményük elismerésül a Pour le merité rendjelet adományozta. Egy harmadik angol repülőgépet légi harcban Roubaixnél, egy negyedik pedig tüzelésünk által Lignynél (Lilletől délnyugatra) szedtünk le. A nyolc angol repülőőtiszt közül hat meghalt, kettő megsebesült.

Keleti hadszíntér:

Német őriáratok és portyázó különítmények sikeres harcokat vívtak az arcvonal különböző pontjain. Nowosiolkinál (az Oleschanka és a Berašina között) elűztük oroszokat egy előretolt árkokból.

Balkán hadszíntér:

A helyzet változatlan. Legfőbb hadvezetőség. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

Tisztelettel kérjük t. előfizetőinket, hogy a lap kézbesítésére vonatkozó reklamációkat, vagy a lakhelyváltoztatást ugyszintén lapmegrendelést, avagy lerendelést mindenkor a kiadóhivatalnál közöljék, (Telefon 151.) mert másutt, pl. a lapkihordónál, vagy pénzbeszedőnél leadott címváltozások elkésve, vagy egyáltalában nem jutnak birtokunkba.

Fried bácsi a legöregebb önkéntes.

(Hatvan éves szakaszvezető öt kitüntetése. — „Der alte Herr.”)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, január 13.

Sürgős-forgás, járás-kelés, folytonos, meg nem szűnő forgalom a katonai kórház felvételi irodája előtt. Most huszonöt ember gyűlékezik a folyosóra, akik előbb elbonyolítják a kórházat, majd nagyobb csoportban civilek értesnek felülvizsgálatra, „cavakoknak”, akiket ma vesznek fel a kórházi standba. Egymásnak adják a kilincset a kórház lakói, akik jönnek érdeklődni, mikor kerülnek már konstanzra, mások a postát futják át hirtelen, nincselevelük.

Az érdeklődés most hirtelen egy katonára fordult. Bátorlással, osztozással és tiszteltetéssel néz feléje mindenki. Mellén öt dekoráció, de nem ez az, ami az érdeklődést feléje vonja. Osz haja, bajusza vonzza a tekinteteket, parancsol tiszteletet: a katonai teljesen ősz, hatvan év körül — önkéntes szakaszvezető. Tábori uniformis van rajta, zöldösszárka uniformis, a subbonyon az önkéntesé, a monachia legöregebb önkéntese.

A kórház önkéntesi szobájában ismét találkoztunk vele. Ott ül az asztalnál a szoba bevett szokása szerint ő is tegeződik mindenki-vel, önkéntestársai-vel, a tízennyolc-tizenkilenc éves fiúkkal, akik gyerekei lehetnének.

— Fried bácsi gyereke a kertbe!

— Gyereke dominózni Fried bácsi — kiálltják feléje a 6 jókedvűen, tiatalosan tréfálkozik, játszik önkéntestársai-vel.

— Fried Henriknek hívják az öreg — adja meg a felvilágosítást róla az egyik önkéntes — az óbecsei gyalogezredben szolgált. Hogy miért állt be katonának, azt csak sejtjük. Nem szeret az öreg róla beszélni. Azt mondják, valami kis tragédia, asszonyhistoria....

Beszédes, kedves öreg ur Fried bácsi, smellet fizes és „stramm” katona. Szívesen diskurál, kérdezősködik aradiakról, mert lassan a beszélgetés során kiderül, hogy ő is aradi: a Neuman gyárnak volt tisztviselője, aztán egy kisebb aradi cégnek. Mindenről szívesen beszél, csak magáról nem, csak katonáskodásáról.

— Hiba is faggatsz, megfogadtam, hogy zeurnalisztának nem mondom el egy szót sem...

— Hát csak azt, hogy miért álltál be bátyám katonának?

Hirtelen komolyodik el Fried bácsi arca...

— Erről meg ép nem szeretek beszélni...

Aztán néhány pillanat múlva félig mosolyogva, félig szomorúan veti oda:

— Cherchez la femme!

Az nap nem is lehetett többet kivenni Fried bácsiból. De a kórházban egymásra vannak utalva az emberek, folyton együtt vannak s ha apránként is, csak megtudjuk Fried bácsi történetét.

— Tartalékos tiszt voltam annak idején, a boszniai okkupációt is végigszolgáltam — beszél az őszhajú „önkéntes-ogezsfürer” — a augusztusban valami miatt elhatároztam, hogy a harctérre megyek, visszakerem rangomat. Kihallgatáson jelentkeztem Hazai miniszternél, aki nagyon kedvesen fogadott, de kijelentette, hogy rangomat csak akkor kaphatom majd vissza, ha a harctéren kitüntetem magam, amire alkalmat is fog nekem adni.

— Menjen át Josipovichhoz — mondta — majd ő elintézi a dolgot!

Fél óra múlva jelentkeztem Josipovichnál, aki közölte velem, hogy Hazaitól időközben már telefonutasítást kapott. Egy háromszáz koronás utalványt adott át felszerelésre s aztán kijelentette, hogy egy kórházvonathoz osztottak be.

— Köszönöm szépen kegyes jóindulatukat — mondtam — de én Augusztá-vonaton a harctérre nem megyek. Én azon csak visszajöhetek a harctérről — mint sebesült.

Ezek után nem maradt más hátra, mint annak rendje és módja szerint mint hadiönkéntest felvétetni magamat ezredemhez. Még aznap leutaztam Nagyváradra, kiegészítő-parancsnokságomhoz, ott másnap reggel nyolc órakor soroztak s az orvos kimondta rám a szentenciát: „Taughlich ohne Gahrechen!” Másnap már ezredemnél voltam Óbecsén, ahol az ezredest kértem, hogy már a legközelebbi marsba osszon be. Nem akarták, hogy otthon gyakorlatokat végezzek s rukkoljak a többiekkel s civilbe mászkáljam nyolc napig, amíg a mars elindult s a marsal evvitt én is az orosz frontra.

A fronton egy önkéntes jelentkezéssel álló különítményt bíztak rám. Talán egy hét múlva elfogtam egy orosz papot ép, amikor tényjeleket adott az ellenségnek. Atkutattam a lakását s két picirkatonánk uniformisát találtam ott meg, akiket valószínűleg ő teit el láb alól.

Később Voiniczán egy tíz emberből álló patrult bíztak rám, hogy derítsem fel a falut. A falu tele volt muszkával, de nagy nehezen az első házig el tudtam jutni. Akkor már rettenetesen kezdtek ránk lövöldözni, géptegyverrel is s miután láttam, hogy tovább úgy sem tudunk jutni, a szélső házat felgyújtottam. A szél a falu felé luit s néhány pillanat múlva már egész esomó ház égett. Az oroszok alaposan be voltak rendezkedve a faluban, municióraktáraik voltak ott s nemsokára hatalmas robbanásokat lehetett hallani. Fél óra múlva az egész falu égett s az oroszok éjszaka a nagy sűrűzavarban, a tűzvész közepette, fejvesztetten menekültek ki az égő faluból. Ekkor kaptam meg a bronz vitézségi érmet.

Később, október elején az Ikva partján álltunk. Október tizedikén kaptam azt a parancsot, hogy másozmagammal menjek át az Ikva tulsó partiára s szedjem össze ott a csónakokat, amelyeket talállok. Egy malomból kihuztam egy nagy lisztkeverő teknőt és egy lisztkeverő lapáttal evezve a sötét éjszakában át is jutottam. Osszeszedtünk nyolc csónakot s már visszafelé indultunk, amikor észrevettek bennünket. Agyuval kezdtek ránk lövöldözni s az egyik gránát ép a legutolsó csónakot találta. Az egész csónaksor felfordult s mi jó jéges fürdőt vettünk az Ikvában. Ez alkalmat szereztem a kis ezüst vitézségi érmet, na meg a tődösucshurutomat is. A csónakokból készült aztán az a pontonhid, amelyen az ezredem átvonult az Ikván.

Néhány hét múlva Malinowkánál meglátogattam bennünket a trónörökös. Felejthetetlen szép festői látvány volt. Otezer ember állt fel egy völgyben, tiszta, szép őszi nap volt, fent a levegőben vagy öt-hat repülőgép kóválygott s katonazene játszott. Mikor hozzám lépett a fenséges ur, megszorította kezem s mosolyogva kérdezte meg:

— Sie sind der alte Herr?

„Alter Herr”-nek szólítottak engem az egész devizióban, a magyar fiúk pedig öreg apáknak... A trónörökös aztán nagyon megdicsért s azt mondta, hogy ha valamikor az életben valamire szükségem lesz, forduljak hozzá. Utána Szurmay szorította meg a kezemet:

— Ocsém — mondotta — bősze vagyok, hogy te is magyar vagy, mint én...

Néhány hét múlva a mi 11. századunk elfoglalta a 298-as magasságot, azonban megszakadt velük minden összeköttetésünk. Engem küldtek el egy patrullal, hogy az összeköttetést állítsam helyre. Sikerült is őket megtalálnunk, de az oroszok ép akkor szorongatták őket, két oldalról támadtak, a század felét elfogták, a másik felének vissza kellett vonulni. Hofmann főhadnagy, a századparancsnok azt a parancsot adta nekem, hogy néhány emberrel tartsak ki s fedezzem a visszavonulást. Mi szétaszorva gyorstüzeléssel, kézigránátokkal feltartóztattuk az oroszokat mindaddig, míg sikerült erősítést hozni, amely aztán visszaszorította az oroszokat, kiszabadította a mi fél századunkat s még egy esomó foglyot is ejtett.

Ezután már csak a pozícióharcok következtek, amikor egyhanguan, unalmasan, rama-lival teltek a napok a lövészárkokban. Az egyik fényszórónk egyik nap elromlott s engem tízennégy emberrel megbíztak, hogy hozzak egy újat a törzstől. Vagy hat-hét kilométert kellett volna tenni a hideg éjszakában s megval-lom az igazat, én lusta voltam. De láttam, hogy odaát, muszkáknál kitűnően működik egy fényszóró. Szépen átkusztunk hát s elhoztuk a fényszórót, egy szerkocsit, hat lovat és nyolc embert...

A köhögés azonban kezdett mind jobban gyötrönni. A napok is mindig egyhangubbak lettek, az életuntságból is kigyógyultam már s amikor a mellem már nagyon szorított, maródnak jelentkeztem s haza küldtek...

VÁROS ÉS MEGYE

Elhunyt törvényhatósági bizottsági tagok emléke. Arad város törvényhatósági bizottsága ma délután Kintzig János főispán elnökletével tartott ülésének napirendje előtt két elhunyt bizottsági tag emlékének áldozott. A főispán kegyeletos szavakkal Avarffy Géza-nak elhunytáról emlékezett meg és indítványára a közgyűlés részvétének jegyzőkönyvben adott kifejezést és arról értesíti az elhunyt családját. Mallek Lajos dr. állott fel ezután szólásra és arra kérte a törvényhatóságot, hogy szenteljen néhány percet Varjassy Árpád emlékének, tömören válaszolt az elköltözött férfiú nagy lelki tulajdonságait és közéleti tevékenységét. Mikor mint barát, könyekkel a szememben — mondotta — kegyelettel adózom. A törvényhatóság érzelmeit fejezem ki, ha azt mondom, hogy mélyen átérzünk a veszteséget és részvétünknek a jegyzőkönyvben adjunk kifejezést, amit közöljünk a mélyen suított özvegygyel. Polgármesterünk pedig, aki testvérét gyászolja, találjon vigasztalást abban, hogy Varjassy Árpád emléke köztünk örökké élni fog.

A városi törvényhatóság bizottságai. Arad város ma tartott közgyűlésén változtatás nélkül ugyanazokat küldötte ki a puhatoló-, sorozó- és állandó sorozó-bizottságba, akik az elmúlt években is helyet foglaltak azokba. Kintzig János főispán az igazoló választmány elnökül Robitsak Agoston drt, tagjaival: Mő

— Olvastam otthon az újságban — mondta — hogy Budapesten kenyérjegy nélkül nem kapni kenyeret. Azért hoztam magammal ezt a cipőt. Szabad felejtésem kenyémes uram, hogy osztozkodjunk?

Nevetve köszönte meg a miniszterelnök a nemeslelkű adományt és elfogadta.

Tegnap este szorult először a miniszterelnök — kegyelemkenyérre. Lehet az is, hogy mint a néhai Harun al Pasid a bagdadi utcákban, maga akarta kilapoztatni a nép hangulatát. Ha est akarta, akkor sikerült a próba.

Idegesen várják Szaloniki megtámadását a franciák.

(A titokzatos német tervek. — Elfoglalt görög szigetek.)

— Távirati tudósítás. —

Bern—Szófia, jan. 13.

Az entente-ot a Balkánon beállott csend nyugtalanítja. Meglepetéstől tartanak és mindenáron szeretnék tudni, hogy mi lesz. A „Temps“ katonai kritikusa szerint, a központi hatalmak még mindig nem adták föl Szaloniki megtámadásának tervét, de nem bolgár seregek fognak támadni, hanem német csapatok és 150.000 főnyi török haderő, melynek Pertev basa a parancsnoka. Albánia meghódítása főképen a bolgár csapatok feladata lesz.

Az újabb találgatás azonban csak arra jó, hogy leplezze a franciák és angolok idegességét. Hogy ez milyen nagyfokú, arra jellemzőek különösen a francia lapok közlései. Mivel a német-bolgár offenzíva még mindig nem kezdődött meg, francia katonai kritikusok azt tanácsolják, hogy a szerb határon lévő viszonyok földérintése végett néhány próbatámadást kell megengedni. Ezekből aztán kitűnik, mekkora haderővel rendelkezik az ellenség. A próbatámadásra épen elegendő csapat van Szalonikiban. Az már kérdéses, hogy Sarrail tábornok hallgat-e erre a bölcs tanácsra.

Valami mindenesetre készült a görög határon. A francia és angol csapatok Vodem és Florina felé is portyáznak. A lyoni Progrés Athénből már jelenti is, hogy Florinában állomásozó görög hadosztály parancsot kapott, hogy vonuljon vissza Larisszába és így a Monasztirből jövő német csapatoknak akadálytalan átvonulást biztosítson görög területen is.

Természetes, hogy az entente a neki annyira kellemetlen központi egységet szeretné megbontani. Most a bolgárokat kezdték ki. Tendenciózus hírek láttak napvilágot angol lapokban arról, hogy Anglia a központi egységgel, egy balkáni állammal tárgyal. Persze Bulgáriát sejtették a közlemények. A bolgár távirótát most felhatalmazták ezeknek a híreknek megosztására Szófiában kijelentik, hogy teljesen alaptalan és valótlan a hír, mintha Bulgária titkos tárgyalásokba boosátkozott volna Angliával.

Az entente zseniális balkáni hadvezérének látható munkája pedig, míg a diplomaták cseleket szönek, az otthonülő kritikusok hadi terveket kovácsolnak, a görög földön garázdálkodásra szorítkozik.

Sarrail tábornok ma tette közsé a kémkedésért elfogott névsorít. Ezek közt számos görög, osztrák, német és bolgár alattvaló van. Magyar nincs egy sem, román is csak egyetlenegy, de ennek elfogatásáért Románia eddig semmiféle lépéseket nem tett.

A franciák és angolok a legutóbb megszállták Chios és Mytilene görög szigeteit

is. Mint most Luganoból jelentik e szigetek az entente katonai hatóságai számos görög alattvalót tartóztattak le és az elfogottakat hadihajókra hurcolták.

A franciák megszállták (a szerbek menhelyéül) Korfut is. Itt, mint a milánói Secolo jelenti — a franciák a német császár tulajdonát képező Achilleonbanszigoru házkutatást rendeztek. Megszállták a sziget északi pontján a Idari tokot és közölték a görög kormányval ezt a lépésüket. Valószínű, hogy az athéni kormány rövidesen energikusan tiltakozni fog a szigetek megszállásáért, de nem sok reménnyel, hiszen a szalonikii konzulok elfogatásáért történt tiltakozásra sem válaszolt ezideig az entente.

LEGUJABB.

Erkezett éjjel 2 órakor.

Basel. A Tages Anzeiger a gallipoli expedícióról a következőket írja: A franciák vesztesége megbízható adatok szerint százezer, míg az angolok vesztesége százhuszonezer ember, ezenteül százhuszonezer sebesült elült és nyolcvanezer katona beteg. Összesen, mintegy háromszazezer ember az entente vesztesége.

Bukarest. A Zina munkatársának Morizum román belügyminiszter nyilatkozatot tett a helyzetről. A belügyminiszter azt mondta, hogy ha a helyzet nem változik meg, Romániának nem marad más hátra, minthogy a központi hatalmakhoz csatlakozzék.

London. A kormány munkáspárti tagjai a lemondásukat visszavonták.

Bukarest. A bukaresti lapok jelentik olasz forrásból, hogy az angol parlament feloszlása küszöbön áll.

Konstantinápoly. Gallipoli kiürítése alkalmából Vilmos császár táviratilag üdvözölte a szultánt. A császár csodálata jeléül kardot küldött a szultánnak és az a meggyőződése, hogy isten segítségével biztosítja a végső győzelmet. Enver pasának a császár a Pour la merité rendet adományozta.

Lugano. A királynak azt az elhatározását, hogy Rómába utazik, valamennyi miniszterével történt tanácskozása megerősítette. Altitólag a királyné azon kívánságával is összetűg a király utazása, hogy atyjának, Nikitának trónját megmentse.

Rotterdam. Az angol hajóstársaságok január elsejétől meztagadták a menetjegyek kiadását az összes husz-huszonöt éves utasoknak.

Nincs döntés a bukovinai harcokban.

(Franciák az orosz vezérkarban. — Hol támadnak a németek?)

Távirati tudósítás.

Bécs—Berlin, január 13.

Pétervárról jelentik: A lapok megbeszélnek a galíciai eseményeket és sikerrel kecségetnek olvasóikat. Megállapítják, hogy a Bucactól Zaleszikiig terjedő harcra a tiz napos harcban eddig döntés nem történt.

Francia vezérkar irányítja a harcokat.

Csernovio. A legutóbbi napokban elfogott orosz foglyok azt beszélnek, hogy Chotinben és Mohilevben husz tisztből álló francia vezérkar tartózkodik, mely az orosz parancsnoksághoz van beosztva. A francia vezérkar rendeletére az orosz földmunkákat most francia mintára végzik. A franciák az egyes seregrészeket folytonosan inspicálják. Az orosz hadseregben az a hír van elterjedve, hogy a front más részein is vannak francia tisztek szolgálatra beosztva.

Hol van a német fő-haderő.

Bern, január 13. A „Birsevija Vjedomoszi“ írja, hogy a Pripjettől é Pruthig már nincsenek német csapatok, csak Gallitznak a Balkánról odavitt serege. A német haderő most a Pripjet, a Dvina és a Balti-tenger mellett helyezkedett el. A „Vjedomoszi“ szerint, ezen fronton lesznek nagy események. A németek vagy Pétervár, vagy Moszkva ellen fognak menni. a többi katonai operáció: a Balkánon, a Dardanellák-nál, Egyiptomban és Perzsiában csak másodrendű jelentőségű lesz.

Behívják az orosz felmentetteket.

Bukarest. Tulceaából jelentik a bukaresti lapoknak: Az odesszai katonai parancsnokság Besszarábia összes városaiban falragaszokon tette közzé azon rendeletet, amely az 1907. 1908. és 1909. évtolyambeli felmentettek bevonulására vonatkozik. A bevonulás határideje január 14-ike.

Tartós offenzívát terveznek az oroszok.

Kopentága, január 13. Petrov, a Ruskoje Slovo haditudósítója érdekes leírást közöl lapjában az új orosz offenzíváról. Eszerint az orosz hadvezetőség Besszarábiában és Bukovina határan rendkívül nagy csapatokat vont össze. Ezek közt a legfiatalabb újoncokból alakított ezredek is találhatók, amelyek dicsőretreméltő bátorsággal támadják az ellenséges vonalakat az orosz útegek hatalmas támogatása mellett. A támadások hevesebbéről csak az alkothat fogalmat, aki a fronton tanuja volt ezeknek. Az ellenség makacsul tartja állásait és amellett az osztrák-magyar tűzértség számos nehéz üteggel rendelkezik, amelyeknek félelmetes a hatásuk.

A hadvezetőség szerint ez az új offenzíva tartós lesz és ki fog terjedni a front egyéb helyeire is, mert munóó elegendő van. Az orosz hadvezetőség azt mindenesetre elérte, hogy nagy ellenséges erőket kötött le és tart távol a balkáni hadszíntérről. Az offenzívának mindeddig nem volt ugyan látható eredménye, azonban remélik, hogy az ellenség ellenállás meg fog törni. Ivanov tábornok vezérkarában számos angol és francia tiszt is tartózkodik, a minap pedig ott időzött maga a cár is.

H I R E K. LEGUJABB.

Erkezett éjjel 3 órakor.

Lugano. A *Giornale d'Italia* szerint a kortui partraszállás különösen azért történt meg, mert azt hiszik, hogy Kortu szigeti német tengeralattjárók bázisa volt.

Gené. Az *Echo de Paris* szerint huszonöt német tengeralatti működik a Földközi tengeren.

Berlin. A Wolff ügynökség tudósítója jelenti szikratáviróval Washingtonból: Az az általános vélemény, hogy a Lusitania ügy gyors elintézése kedvezően befolyásolja a kongresszust. A tíz legbefolyásosabb szenátor egy newyorki lapnak kijelentette, hogy ha Németország abba hagyja a tengeralatti háborút, alkalma nyílik Amerikának Anglia ellen fellépni. Valahányszor eddig egyengetve volt az Anglia elleni erőteljes eljárás utja, mindig felbukkant egy hajó, melynek elsüllyesztése az eljárást lehetetlenné tette. Harminc szenátor azt követeli, hogy az amerikaiakat tiltsák el a hadviselő hajóknak használatától. Az amerikai sajtó általában azt véli, hogy Németország engedelményével majd rákényszeríti az Uniót színvallásra s az Anglia elleni fellépésre. Wilson ugynevezett győzelme tehát Németország ügyes diplomáciai sakkhuzása.

London. A skótszági és yorkshirei és lancashirei bányászszövetségek meghatalmazták képviselőiket, hogy a londoni bányászkonferencián a védkötelezettség ellen szavazzanak. A délwalesi bányászszövetség Cardiffban szintén a védkötelezettség ellen foglalt állást. Cardiffban határozatot fogadtak el, a mely szerint állásfoglalásuknak nyomatékokat adandó általános sztrájkba lépnek, de erről előzőleg az ország bányamunkásait leszavaztatják. A Reuter ügynökség megjegyzi, hogy az általános sztrájkról szóló határozat gyakorlatilag csekély jelentőségű, mivel a túlzó délwalesieket a többi bányamunkások ritkán követik.

Bukarest. Milanóban a rendőrség nagy-szabású összecsküvést fedezett fel. Az összecsküvők a piemonti katonai épületeket és a turini vasutvonalat akarták felrobbantani. Számos, a diplomáciához közelálló személyiség van belekeverve a bűntudatba, többeket le is tartóztattak.

Berlin. A Wolff ügynökség megcáfolja azokat a lap híreket, mintha Románia mozgósítást rendelt volna el.

Tokio. Okuma japán miniszterelnök automobilja elé két bombát dobtak. Okuma sértetlen maradt.

Stuttgart. A birodalmi gyűlés szociáldemokrata pártja ma hatvan szavattal huszonöt ellen Liebkecht képviselőt kizárta a pártból.

Amsterdam. A Citta di Palermo olasz gőzös aknára futott és elsüllyed.

London. Asquith az alsóházban kijelentette, hogy a véderőtörvény a képviselőkre is kiterjed.

— Hosszu Vazul püspök meghalt. *Buda-pestről* jelentik: Hosszu Vazul görög katolikus püspök ma délután budapesti lakásán a Continental-Szállóban szívizérvényesben meghalt. Az elhunyt püspök ötven éves volt. 1866-ban született. Gimnáziumi tanulmányait Szászrégenben és Marosvásárhelyt végezte, felsőbb iskoláit pedig Rómában, a „Collegium de propaganda fide” intézetben. Aldozárrá 1886-ban szenteltetett fel s rövid idő múlva a balászfalvai papnevelő-intézet tanára, majd a balászfalvai főgimnázium igazgatója lett. Ez alatt az idő alatt írta meg a középiskolákban általánosan használt pszichológiai és logikai tankönyvét. Erre az időre esik a magyar nyelv terjesztése körül kifejtett tevékenysége is. 1898-ban tagja lett a balászfalvai képtalannak. Hazafias szellemét igen jellemzi, hogy amikor 1891-ben a román tuzók „Memorandum”-ot készítettek beadni, figyelmeztette őket arra a veszélyre, amellyel a magyar alkotmánnyal való összeütközés járhat. A közoktatás terén kifejtett tevékenysége mellett a vármegye közéletében is nagy szerepet játszott. Lugosi g. k. püspökké 1903. május 10-én neveztetett ki, 1910-ben pedig a szamosújvári görögkatolikus egyházmegye élére került.

— A titokzatos ismeret. Orosz fogságban levő katonáink közül többen mindent megkísérlelnek, hogy hirt adjanak szépités nélkül helyzetükről. Így egy aradi család fia is, aki 1914. decemberében került az oroszok fogságába, többször írt haza Szibériából és leveleiben gyakran előfordult összefüggő értelem nélkül a „melegre” szó. Most, amikor ez már harmadszor, vagy negyedszer ismétlődött, az a gondolatuk támadt, hogy a levelet talán meleg közelébe kell tartani. A forró kályhán csakugyan halványbarna írás tűnt elő a rendes tintával írt sorok között. Ebben a titkos közlésben arról adott hírt a fogoly katona, hogy jobbkézre kisujját elvesztette a harcban és hogy a fogságban keveset kapnak enni, de annál több téreg lepi el őket. A szabadulás órájának egyre közelebbi reménye ad erőt nekik a kitartásra és egyedüli örömközpontjuk az, ha posta jön, amely hazulról híreket hoz.

— Az aradi list és a zsír. Arad város tanácsa ma délelőtt Kintzig János főispán elnöklésével ülést tartott, amelyen foglalkoztak a lakosság lisztészükségletével. A Hadi Termény R. T.-nek még december 17-én kötelessége lett volna 23 vagon lisztet leküldeni Arad számára, azóta pedig újból le kellett volna szállítani 23 vagonot. E helyett azonban mindössze 10 vagon érkezett Aradra. A tanácsülésen Varjassy polgármester jelentette, hogy ő már közbe lépett a Hadi Terménynél, azonban eredménytelenül. Örömmel fogadta a tanács Kintzig János főispán ama kijelentését, hogy ő táviratozni fog a belügyminiszterhez és kéri: utasítsa a Hadi Terményt a vállalt lisztmennyiség elküldésére, mert a lisztjegyrendszer különben semmit sem ér. A közéleti bizottság, tekintettel arra, hogy Lócs Rezső holnap elutazik, ma tartotta meg a heti ülését. Nem fogadták el a gazdasági tanácsnok ama javaslatát, hogy a sertés-zsír ára szállíttassék, mert a kormány rendelete értelmében február 1-én egy koronával egységként is le kell szállítani a zsír maximális árát.

— Halálozás. Ozveggy Petrár Jánosné, Schauer Evelin tegnap este nyolcvan éves korában rövid szenvedés után meghalt. Temetése holnap, pénteken délután három órakor lesz a Kápolna-utca 25 számú házból. Az elhunytat nagy rokonság gyászolja.

— Sárba és vízbe fulladnak Arad külvárosai. Két panaszos levelet is kaptunk ma, amelyek arról szólnak, hogy Arad külvárosrészeiben hihetetlenül elhanyagolt állapotok vannak. Az utak sártengerek, házak omlanak össze a szabadon kiöntő vízárban.

— Véletlenül künn jártam Arad határán — írta az egyik olvasónk — és láttam 15 házat. Az aradi városi tanács felkért oda 15 családot. Vannak ott házak, amelyek lakóinak nincs lakása, mások meg valóságos szigetek. A lakók hordják taligával a földet egy keskeny ösvényen, amit — én nem tudom hogyan — az elég mély vízbe raktak. A víz olyan, hogy csolnakázni lehet rajta egy vályuval, amint egy „benszülött” gyerek előttem elprodukálta. Amelyik házat nem veszi körül, abba fellátogat alulról a víz. Egy síró gyerekasszonyt ma lakoltatott így ki; három ház bedől. Egy tertbatatlan. Szóval, a lakók panasza nemesak jogosult, de sietős, amint hogy emberéletbe is kerülhet, ha idejekorán nem segítene rajtuk a város. Ezek a szerencsétlen emberek felépítették a házat, a pénzüket befektették, a férjük a harctéren van, munkást nem fogadhatuak, otthonról munkába, ha van is munka, nem mehetnek, mert nem tudják, mikor szakad be a házuk. Így élni se tudnak. Egy közülük kiköltözni sem tud, a körüllevő tó miatt. Már most a házukat is ott hagynák, csak tudnának hová menni? Nincs pénzük, munkájuk, stb., szóval nincs módjuk, hivatalos segítség nélkül megmozdulni. Az Aradi Közlöny közügyekben való szives buzgóságát ismerve, feltételezem, hogy panaszunk napvilágot lát.

A másik panaszos levél írója az Újtelepről ezeket mondja:

— Kis gyermekeim iskolába járnak a Gízella-utcai iskolába és az oda vezető uton oly rettenetes sár van, hogy a cipőjük szárán megy a sár. Ha véletlenül nem magas cipőbe mennek, úgy ott marad a sárban a kis cipőjük. Nincs az a szerbiai sárfészek, amelyikben nagyobb rendelkezés lehetne. Hogyan tűri ezt meg a rendőrség, a köztisztasági hivatal?

A panaszokat nyilvánosságra hoztuk. Lesz-e foganatjuk: nem tudjuk.

— A kétféle mérték. Kölnből jelentik: A Times külföldi hírei közt ezt a kétsoros értesülést közli: „Egy asszonyt kémkedés miatt az egyik francia katonai bíróság halálra ítélte.” Tovább nincs. Annak a felháborodásnak egyetlen hangja sem kiejti a hírt, amely Cawell asszony gyónólvetése után az entente minden zugából előharsogott. Pedig Cawell asszony sokkal rosszabbat tett, mintha kémkedett volna, mert száz és száz belgát sikkasztott át a belga hadsereghez. De az entente kétféle mértékkel ítél. Az egyikkel mindent helyesel, amit az ő táborában cselekedzenek, a másikkal mindent megbélyegez és barbárságnak nevez, ha a mi oldalunkon követték el.

— A Parcellázó Bank — sertést hizlal. *Buda-pestről* jelentik: A Magyar Telepítő- és Parcellázó Bank r. t. miután jelenleg parcellázással nem foglalkozhatik, beállott az élelmiszerszállítók jelenleg őrjátsi csoportjába. Most azt halljuk, hogy új ilyen vállalkozásba kezd. *Kisjénőn sertés-hizlaltól létesít és sertésüzlettel is foglalkozik majd.*

— Az ellenzék jelölése a regnikoláris bizottságba. *Buda-pestről* jelentik: A függetlenségi párt a regnikoláris bizottságba Bizony Akost jelölte, miután Apponyi és Batthyány a jelölést visszautasították.

— A kávéházi cukrássütemények. A kormány, amikor azzal a gondolattal foglalkozott, hogy az ország lakosságát kisebb kenyéradagokra szorítsa és a lisztfelhasználást korlátozza, a lisztet feldolgozó ipar érdekeit, amennyire lehet, kimélni óhajtott. Két esztendője még az volt a jelszó, hogy ha muszáj, akkor a cukrásszok zárják be üzleteiket, de a kormány is belátta, hogy a „ha török, ha szakad” elve nem a legnagyobb állambölcsesség és amíg idáig jut az ember van ezer és ezer módja annak, hogy ellenségeink kiéheztesse a politikáit kimerítsük. Még is engedték, „hogy a cukrásszok öir süteményeket készítsenek, amelyeknek főalkatrésze nem a liszt, illetve, a liszt ötven százalékánál kevesebb.” A cukrásszok azonban úgy látszik ennek nem tudnak eleget tenni, mert nem hihető, hogy szándékosan szorítsák meg a tilalmat és súlyos büntetésnek tennék ki magukat. A helyi hatóság azonban szigorral végrehajtja a miniszeri rendeletet és ma Greer Nándor főkapitány a következő véghatározatot adta ki: „Tudomásomra jutott, hogy egyes cukrásszok, pékek és kávéosok a sütemények előállításának korlátozása tárgyában kiadott rendelet ide vonatkozó megengedéseit nem tartják be s mai napig is készítenek és forgalomba hoznak olyan süteményeket, amelyek készítését és forgalomba hozatalát a fentebb idézett rendelet megtiltotta. Figyelemztetem a pékeket, cukrásszokat és kávéosokat, hogy a fentebb jelzett rendeletben foglalt sütemények előállítását és forgalomba hozatalát haladéktalanul szüntessék be”. Igen helyes a főkapitányi határozatnak egy további intézkedése, amely elejét akarja venni annak, hogy a közönségnek tiszta vaj helyett másvajot, margarinot adjanak el természetes vaj helyett. „Figyelemztetem egyben a cukrásszokat, mondja a főkapitány, hogy mindazok, akik a süteményeket, vagy azoknak egy részét margarin hozzáadásával készítik, azok kötelesek ezt jól látható helyre legalább 5 centiméter magasú betűkkel elátott táblára felírva kifüggeszteni. Amennyiben a rendeletnek meg nem felelő sütemények készítését és forgalomba hozatalát haladéktalanul be nem szüntetik és „Margarin” jelzésű táblát ki nem függesztenek, ellenük a fentebb hivatkozott rendelet 16 §-a és a 1895. évi XLVI. t.-c. értelmében a kihágási eljárást meg fogom indítani és a szabályellenes süteményeket pedig elkoboztatom. Miről az összes pékeket, cukrásszokat és kávéosokat véghatározattal értesitem.

— Házasság. Greer Nándor huszárfőkapitány özvegyének Greer Nándorné budapesti háztulajdonosnőnek fia Greer Antal hídészszakos, a hadiékítményes katonai érdemkereszt tulajdonosa január 22-én délután három órakor vezeti oltárhoz az aradi református templomban Szondy Beátát, Szondy Géza kispregi református lelkész, aradi háztulajdonos, az aradi előkelő közközmű ismert leányát. Remélhető, hogy a kitűzött napig a kauló lotétéléről szóló engedély megérkezik.

— Méreggel kicserélt ital. Különös szerelmi dráma történt — mint tudósítónk jelenti — vasárnap a zeránthódosi Mahler-féle tanván. Román karácsonyi ünnepelték az uradalom kovácsánál és a ciferászó mellett 10-12 táncban résztvevő a kövedői jegyző szabácsnéja Figyikán Rózsi is barátjával Geresik Ilkával. A táncban kimelegedettek, a házi gazda udvariasan fűtő itallal kínálgatta. Közben valaki kicserélte az üvegeket és zirosszóda oldattal töltve bevezte vissza. A házvezető mitsem sejtve, poharakba töltött az üvegből a

a véletlen úgy hozta, hogy Figyikán Rózsi és Geresik Ilka ittak legelőbb a maró italból, a melytől iszonyu kinokat szenvedtek. A társaság férfi tagjai közül az egyik, mikor látta szerelmesének szenvedéseit, szintén kiitta a pohár megmaradt tartalmát azzal, hogy követi a leányt a halálba is. Megindult a nyomozás ismeretlen tettes ellen. Azt hiszik: asszonyi bosszu műve a tett.

— Akinek hét fia van a harctéren. A háborúnk tizenhétedik hónapjában majdnem mindennapos dolog, hogy olyan apákról beszélnek, akik fiaikkal, sőt talán unokájukkal küzdenek együtt a fronton. Azonban ma is érdekes és szinte egyedül álló eset az, ha egy családapának hét fia van a harctéren. Szokács Miklós hatvanhat éves aradi román napszámos embernek jutott ki ez a dicsőség. Mindjárt a rozsdosításkor öt fia vonult be katonának: Szokács György a legidősebb, Szokács Illés, Szokács János, Szokács Petrán és Szokács Tivadar. Közülük a János, mint az öreg mondja, az ágyukkal ment el, míg a többi gyalogos. Szokács Illés pár nap előtt levelet írt orosz fogságból. Szokács Tivadar a karácsonyi ünnepek alatt itthon volt szabadságon. Arra a kérdésre, hogy a többiek hol vannak; „Azt csak a jó isten tudja” — felelte Szokács Miklós. Mióta a háború kitört s mióta elmentek nem érkezett róluk semmi hírv. A legfiatalabb fia kora tavasszal vonult be katonának, a tizenkilenc éves náptelkelőkkel együtt. Májusban ment el, azóta ő sem írt egy sort sem. Vojta, Dobruc Miksa szintén a háború elején hagyta el családját. Róla sem tudtak, hogy hol van s hogy él-e. Három hónappal ezelőtt azonban a valicjai harctérről levelet írt, hogy sok muszkát levágott. Azóta megint nem tudták, hogy mint megy dolga. A hat fiú közül négy nő, akiknek az öreg hetedik katonakodó gyermekével: illetve vejével együtt tizenöt gyermekük van.

— Jótékonycélú adomány. Lukácsy Lajos bejelentette Aradvármegye alispánjának, hogy néhai Herrmann Christján monyóri és repszegi nagybirtokos örökösai, dr. Zschmeister Béláné szül. Herrmann Margit wiesi, dr. Herrmann Huróné szül. Herrmann Amília müncheni és Herrmann Pál hochensobátelarmi lakosok, néh. édesanyjuk emlékére kétezer koronát adományoztak a monyóri és repszegi a gélyre szorult szerények és árváknak.

— Szülők hálája. A Gizella-úcai iskola tanfőnöke az iskola kis tanulóival sikerült előadást rendezett néhány nap előtt. A. Istváné több szülő nevében most arra kér, hogy az Aradi Közlönyben adjunk helyet köszönő soroknak, amelyek a Gizella-úcai iskola tanfőnökének sok és fáradságos munkájáért, amelylyel a szülőknek és kicsi gyermekeiknek oly kellemes órákat szereztek, hálájukat és köszönetüket fejezik ki.

— A kiadóhivatal izenete. A kiadóhivatal felkéri a t. előfizetőket, hogy az esetben, ha az Aradi Közlöny valamelyik száma nem érkezik meg a szokott időben, úgy jelentse be ezt a körülményt annál a postahivatalnál, a mely a lapot kézbesíteni szokta. A postahivatal az Aradi Közlöny kiadóhivatalát a hiányról azonnal értesíti. Ez a hivatalos értesítés korábban jut a kiadóhivatalhoz, mint az előfizető panasza.

— Underwood-gépiró és gyorsíró szakiskola Zitter és Hollós cégnél. Főpostával szemben. Újvannott irás munkák és sokszorosítások a legújításban vállaltatnak. 4697

— Gyermek-kocsik, gyermek székcsakcs Fischer nagáruházában 10 koronától 150 koronáig.

— Üzleti könyvek, u. m. strazzák, főkönyvek és irodai cikkek Kerpeinél. 193

— Könyvtárakat, bélyeggyűjteményeket és hangjegyeket vessz Kerpeinél könyvkereskedése.

— Fűtsünk papírral! A drága fűtőanyag mellett sokat megtakarított, ha a tüvelésnél olcsó hulladék papírt használunk. Nyen hulladékpapír kb. 50 kilós bálákban csomagolva kapható: bálanként 2 koronáért az Aradi Közlöny kiadóhivatalában.

— Apróhirdetések az „Aradi Közlöny” részére felvétnének a Messenger-boy irodában Deák Ferenc-utca 8. Ugyanitt kapható az Aradi Közlöny.

— Papírszalvéták olcsón Kerpeinél. 193

Hasznavehetetlen a szerb sereg.

(Kortuba vitték üdülni a hontalanokat.)

Tütréti tudósítás.

Bécs—Bern, január 13.

Az olasz sajtó teljesen tájékozatlan az albániai helyzetről és ugyanaznap egyik lap kétségbeesetten, a másik bizakodóan ír róla. Az olasz kormány jónak látta, hogy optimizmust és pesszimizmust egyaránt mérsekelje a szócsövén, a Giornale d'Italia-ban cikket adott közre, mely a szerb hadsereg katasztrófális visszavonulásának sötét képével kezdődik, majd ezeket mondja:

— A szerb hadsereg legalább is a legközelebbi időben katonai feladatok megoldására képtelen. Az albán hegyvidéken való átvonulás alkalmával a tisztikar kénytelenességből feláldozta értékes tüzérségi anyagát, egész munícióját és a trént, szóval mindazt a hadianyagot, amire harcoló hadseregnek szüksége van. Mekkora lehet a megmaradt csapatok száma? Százezer, vagy ötvenezer? Nézvön nehéz a válasz, mert a különböző oszlopok saját felelősségükre és veszélyükre a legkülönbözőbb visszavonulási irányokat választottak. Mindenesre bizonyos és ezt Olaszországban menekült szerb tisztek is bizonyítják, hogy a megmaradt tisztek állapota több mint szomorú. Aki Albániát nem ismeri, nem alkothat megáznak fogalmat arról az óriási munkáról és azokról a hallatlan nehézségekről, melyvel az olasz katonák ott megbirkóztak. Hiába keresték az övig érő viz alatt, amely októbertől márciusig előnti a fél országot, a régi Via Egnatia és a régi velencei partit ut nyomait. Hidak nincsenek, úgy, hogy a Volussa, a Skumbi és a Semeni folyók egész járhatatlanok. Az olasz katonák a barbarizmusnak és a nyomornak ezeket a nyomait elfűntették. A széles folyókra az olasz csapatok hidat vertek, amelyek a leg súlyosabb teher alatt sem roppannak össze. A végtelen mocsárban, amelyben emberek és lovak gázoltak, sok kilométer hosszú utakat építettek, amelyek igazában hidaknál nem érvebek. Most azon torkodik az olasz expedíciós sereg, hogy megékezzze a lézongó albán törzseket, amelyek sokban hozzájárultak ahhoz, hogy a szerb hadsereg és a szerb menekültek visszavonulása katasztrófális lett. Ezek a törzsek egész szredekét megtámadták, körülfűrtak és megölték.

A Neue Zürcher Zeitung, amely a Giornale d'Italia cikket reprodukálja, azt a véleményét fűzi hozzá, hogy a téli évszak minden nagyobb operációt lehetetlenné tesz s így a szerb hadsereg maradványainak reorganizációját, amennyiben az egyáltalán lehetséges a hosszú szünet alatt keresztülvihetik.

A Corriere della Sera londoni levelezője egyébként azt jelenti, hogy a négyesszövetség azzal a tervvel fog-

lalkozik, hogy a szerb hadsereget a Földközi tenger valamelyik enyhe vidékére szállítják, ahol kényelmesen kipihenheti magát és újra szervezhető. Anglia eddig mindent megtett Szerbia segítségéért, ami csak módjában állott és a jövőben is kész minden támogatásra. Ez az elhatározás már meg is valósult: az angolok és franciák elfoglalták Corfut és oda telepítik a szerbeket, magát Petár királyt is.

De sok szerb került francia földre is. A Canada kórházban számos szerb sebesültet hoztak Toulonba lerongyolódva, nyomorogva. A szerb menekülteknek kevés a készpénzük és az is értéktelen, mert a szövetséges Franciaországban sem kaptak semmit érte.

Mig a szerbeknek ilyen jó dolguk van: Korfuba mennék utálni, addig az olaszok — mint a Stefani-ügynökség jelenti — Avezzanóba, ahol tavaly nagy földrengés volt, tízszer osztrák és magyar hadifoglyot helyeztek el barakk-táborokban. Hátha jön megint egy kis földrengés?

NEMZETI SZINHÁZ

Péntek, 1916. évi január 14-én:

A. Bérlet.

A. Bérlet.

Ciklámen.

Színjáték 3 felvonásban.

Kezdete este fél 8 órakor.

Felelős szerkesztő:

Rudnyánszky Endre.

NYILTÉR.*

Limbeck János és fia első m. kir. szab. érckoporsó gyára és temetés rendező vállalata.

Alullrottak fájó szívvel tudatják a Lorrón szeretett és felejthetetlen jó testvér, nagynéni, rokon és barátai

özv. Petrár Jánosné

szül. Schauer Evelinnek,

folyó évi január hó 12-én, esteli 8 órakor, életének 80-ik évében, rövid szenvedés és a halálóklók szentségének áhítatos felvétele után a Mindenható bűös rendelkezéséhez képest történt gyászos elhunytát.

A megboldogott drága halott földi maradványai január hó 14-én, délután 3 órakor legnek Kápolna-utca 26. számú gyászházban a római katolikus anyaszentegyház szertartásai szerint történt beszentelés után a felső temetőben lévő családi sírhelyben az örök nyugalomnak átadatni.

Az engedélyt szent-mise áldozat az elhunyt lelki üdvéért folyó évi január hó 15-én reggeli 8 órakor fog a főszent. Minorita-atyák templomában az egék Urának bemutatlatni.

Áldás emlékére, béke hamvaikra!

Arad, 1916. január 13.

Schauer Ádám, testvére. Schauer Eszter, Schauer János, Schauer Gizella, unoka-huga és öccse. Özv. Klebovits Sándorné szül. Schauer Mariska, Schauer Gábor, Schauer Gáborné szül. Vertán Margit, Schauer Gyula, Schauer Gyuláné szül. Pajtás Albin, unoka-huga és öccsei. sz. Szabó István, sz. Szabó István szül. Mayer Alice, sz. Szabó Károly, sz. Szabó Károlyné szül. Csutak Stefánia, unokaöccsei és hugal, ugyazintén a kiterjedt rokonság, jóismerősök és jóbarátok nevében is. 21

* Az ezen rovat alatt közöltéket nem vállalunk felelősséget.

JÓKAI:
Szegény
gazdagok.

APOLLO
SZINHÁZ.

1916. január hó 14., 15., 16-án, pénteken, szombaton és vasárnap

Prof. Nick Fantom
II. kalandja:

A
LABRADORI VILLA

Bűnügyi történet 4 felv. Irtá: JOE MAY.

Főszereplők:

Mai May és Max Landa.

Az előadások hétköznapokon 5, 7 és 9 órakor kezdődnek. Vasárnap pénztárnyitás 1/3 órakor, előadások 3, 5, 6, 7/8 és 9 órakor kezdődnek és nem folytatólagosak.

A drága fűtőanyag
mellett sokat megtakarítunk,
ha a tüzelésnél
olcsó
hulladék papírt

használunk. Ilyen
hulladékpapír kb.
50 kilós bálákban
csomagolva kap-
ható: bálanként
2 koronáért az

Aradi Közlöny
kiadóhivatalában.

Helybeli és vidéki

kiskereskedők,
kantinosok,
piaci árusok

és más

viszontelárusítók

sz. figyelmébe ajánlom, hogy

noteszek, különböző színű mappalevélpapírok, fényes és matt katonai, valamint Crom-levelezőlapok, páros és virágos aranyozott levelezőlapok, olcsó háborus imakönyvek, cigaretta-hüvelyek, cigaretta-papírok, írónok, elemi isk. irkák, 100—100-as levélpapírok, vajcsomagoló papírok, író tollak, tömeglevélpapírok, mindenféle csomagolópapírok, makulatura, táborig dobozok és ládikák, stb.

papirnagykereskedésben
állandóan nagy mennyiségben és igen olcsó áron kaphatók. Vidéki megrendelések is pontosan intéz-
tetnek el.

Kerpel Izsó

papirnagykereskedése

Aradon, Andrássy-tér 20.

Telefon 385. szám.

Meghívó!

A Szemlái Gazdasági Takarékpénztár Részvénytársaság

1916. évi január hó 30-án d. u. 2 órakor az intézet irodahelyiségében

II. évi rendes közgyűlését

tartja, amelyre a t. részvényesek tisztelettel meghívotnak.

Tárgysorozat:

1. A közgyűlés határozatképességének megállapítása és 2 részvényes kiküldése a közgyűlési jegyzőkönyv hitelesítésére.
2. Az igazgatóság és felügyelőbizottság évi jelentése, a zárómérleg, valamint a veszteség-nyereség számlának felolvasása.
3. Határozathozatal a számadások jóváhagyása, az üzleti nyereség hovatartozása és a felmentés megadása tárgyában.
4. Esetleges indítványok.

Azon részvényesek, kik a közgyűlésen résztvenni óhajtanak, felhivatnak, hogy részvényeiket legkésőbb január hó 29-ig az intézet pénztáránál térítvény ellenében letenni szíveskedjenek.

451

Az igazgatóság.

Jókaik:

70

Szegény gazdagok

hétfői előadására számozott jegyek már ma válthatók Koch Dánielnél, Deák Ferenc-utca 42. sz.

876—1916.

Hirdetmény.

A honvédelmi miniszter alábbi rendeletét ezúton tesszük közzhírré. M. kir. honvédelmi miniszter 183/20/b. eln. 1916. a hadiszolgáltatásokról szóló 1912. LXVIII. tc. 24. és 27. §§ al alapján a következők rendelem.

Jelen rendelet életbe lépté napján a magyar szent korona országainak területén meglévő, alább felsorolt nyers gummit és gummigyártmány készleteket hadi célokra igénybevetteknek jelentem ki. Az igénybevétel kiterjed:

az összes nyers gummi készletekre (mosott és nem mosott állapotokra egyaránt); a már nem használható (ócska) autómobilkerék gummitöpenyékre, bármily méretűek is azok; mindennemű és minden méretű autómobilkerék gummitömlőkre (új, használt, vagy ócska); mindennemű és minden méretű autómobilkerék tömőgummi abroncsra (új, használt vagy ócska). Az igénybevétel kiterjed a megnevezett tárgyra akkor is, ha azok az autómobilkerékekre már fel vannak szerelve.

A jelen rendelet értelmében hadi célokra igénybevett gummi készleteket azok birtokosa vagy megőrzője köteles 1916. évi január hó 15. napjáig bezárólag a m. kir. kereskedelemügyi miniszterium ipari műszaki osztályának (Budapest, II., Lánchíd utca 1—8.) bejelenteni. A bejelentés a kereskedelmi és iparkamaráknál díjmentesen kapható bejelentőlapon eszközölhető.

Az igénybevett készletek, a kivételektől eltekintve, el nem idegeníthetők.

Az igénybevétel alól indokolt esetben a m. kir. kereskedelemügyi miniszter felmentést adhat.

Az igénybevett cikkek birtokosa és azok, akik ilyen cikkeket mások részére őrzik, kötelesek azokat a cikkeket, ha időközben az igénybevétel alól fel nem mentettek, legkésőbb 1916. évi január hó 31. napjáig a cs. és kir. autómobilraktárba (Budapest, VI., Zápolya-utca 18.) beszozáttatni.

Az átvétel bizottság új n. szakértők közreműködésével történik.

Az átvett cikkekért tért és jár, melynek nagyságát a szakértői vélemény alapján az átvételi bizottság állapítja meg.

Aki a jelen rendelettel igénybevett cikkeket a jelen rendelet ellenére be nem jelenti, illetőleg be nem szolgáltatója, eltitkolja vagy a jelen rendelet rendelkezéseit egyébként megszegi, az, amennyiben cselekménye súlyosabb büntető rendelkezés alá nem esik, kihágást

követ el és az 1914. L. t. c. 17. § a értelmében két hónapig terjedhető elzárással és 600 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő.

A miniszter helyett: Karácsony s. k., államtitkár.

Felhívjuk az érdekelteket, hogy abban foglaltaknak mindenben eleget tegyenek.

Arad, 1916. évi január hó 8-án.

A városi tanács.

A szépségápolás titka a használandó szépségápolószerek helyes megválasztása! Ime ez az oka miért oly kedveit

Rozsnyay Serei arckenőse
Rozsnyay Serei krémje.

Mindkettő kipróbált jó hatású készítmény. 1 tégely kenőcs 1 korona 40 fillér. 1 tégely krém 1 korona.

Színes arcpороk!!!

Próbadoboz 50 fillér! Kék, zöld, Ma, testszín, sárga, barna Színházi vagy este kávéházi világításnál osodás hatású.

Kapható:

1845

Rozsnyay Mátyás gyógyszer-tárában Arad, Szabadság-tér.

Jó anyák, gondos szülők legjobban cselekszenek, ha gyermekeiknek átlátszó, kellemes illű, mindig friss: Hajós-tőle

Csukamájolajat

adnak; a hűvösebb idő beálltával ennek használata igen fontos. Egy üveg utasítással ára 2 korona 50 fillér.

Fagydagaganatok elmulasztására, fagyviszketegség biztos megszüntetésére legjobb szer a „Frigin.”

Ará egy üvegnek ecsettel és utasítással 70 fillér.

Legjobb fekete v. barna Egy pár perc alatt bármely haját vagy bajuszt a legszebb állandó fekete színre lehet festeni, anélkül, hogy a színt le lehet mosni.

Hajfestő a „Melogen”. Ará 2 korona.

Szőrvesztő-Depilator. El kitérő, a maga természetében pártatlan szerrel minden alkalmatlan szőrejt aró, nyak vagy karokról stb. minden fájdalom nélkül pár perc alatt okvetlen eltávolítható. — Ará utasítással 1 korona.

A fenti szerek kaphatók a készítőnél Hajós Árpád gyógyszer-tárában ARAD, Andrássy-tér 22. sz. Alapított 1886. évben az Aradmegyei Kórház számára.

Apró hirdetések.

Tudnivaló az apróhirdetésekről:

Az apróhirdetések díja a szavak száma szerint számítódik.

Minden szó 4 fillér. Vastagabb betűvel 8 fillér.

Vastagabb betűvel kívánt szavak aláhúzással jelzendők.

A legkisebb hirdetés 60 fillér. Az apróhirdetésekre előre fizetendők.

A hirdetések délután 1/2 óráig vétetnek fel.

A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amelyik tartalmánál fogva eredeti alakjában nem közölhető, megváltoztassa.

TÁBORI POSTA.

Dr. O. P.

Feldpost 150. — A lapot a megadott címre megindítottuk. 19

D. M. hadnagy Budapest.

Kivánságára közöljük, hogy az előfizetés 1916. január 17-ig van rendezve. 20

LEVELEZÉS.

Ott leszek

Arva rózsá. 191

Ibolya

Minden percen szívvel lélekkel közelében. Most érzem mit jelent nekem minden egyes mulló nap. 7 Legsz. Üdv. 454

ALKALMAZÁST NYER.

Keresek:

késmű- és rövidáru szakmában jártas, önálló eladó ügyes segédet, továbbá egy fűszerkereskedő-segédet (lehetőleg hadmentes) azonnali belépésre. Főnti szakokban jártas női segédet is alkalmazok. Ajánlatokat kérem fizetési igények megjelölésével címemre küldeni. Marksz V., Piski. 357

Intelligens

kereskedő, ki a vevőkkel való érintkezésben jártassággal bír, mint utazó kerestetik. Csakis legjobb referenciákkal és az utazásban némi gyakorlattal bíró urak jelentkezzenek. Cím a kiadóhivatalban. 438

Szakácsnő

uri családnál, jó bizonyítvánnyal, február hó 1-re felvétetik. Cím a kiadóhivatalban.

ALKALMAZÁST KERES.

Több évi irodalmi gyakorlattal bíró úrleány. Állást keres. Cím a kiadóhivatalban. 458

Intelligens,

jé írása, hadmentes egyén, pénzügyi, raktárnoki vagy utasí szolgát keres. Övaddékkal rendelkezik. Cím a kiadóban. 447

Egy

jó házból való főzőnő, mi főzési alkalmazást keres. Cím a kiadóhivatalban. 450

Egy fiatal fűszerkereskedő segéd január 15-re alkalmazást keres. esetleg raktárnoki állást is elfogad. Szíves megkeresést „Fiatal” jellegre, a kiadóba kér. 455

Házvezetőnőnek

ajánljuk a háztartás minden ágában teljesen jártas, kitűnően főző fiatal nőt. Szíves megkereséseket a kiadóhivatalba „Takarékos” jellegre kérek. 446

OKTATÁS.

Gyakorlott korrepetitor

kerestetik gimnázista mellé a délutáni órákra. Ajánlatok „Gyakorlott” címen a kiadóba küldendők.

ÜZLETEK.

Jóforgalmu

híszkereskedés, igen forgalmas helyen, a belvárosban, más vállalat miatt azonnal eladó. Cím a kiadóhivatalban. 419

Jómenetű

női divatáru üzlet, más vállalat miatt azonnal eladó. Cím a kiadóhivatalban. 418

KIADÓ LAKÁS.

2 elegánsan butorozott utcai erkélyes szoba fűrdőszobával, kiadó. Bohus-palota, IV. kapu, II. em. ajtó 11. szám. 456

Szépen butorozott,

különbejáratu első emeleti szoba azonnal kiadó Erzsébet királyné-körút 18., I. emelet, balra. 442

Andrássy-tér 8. sz.

alatt egy I. emeleti utcai lakás, mely irodának, vagy üzleti célra igen alkalmas, azonnalra kiadó. Bővebbet a házmesternél.

VÉTEL ÉS ELADÁS.

Használt,

de kifogástalan állapotban lévő rövid zongorát, szobagőzfűrdőt és szőnyeget keres megvételre. Zaupán Josefa, Kürtös. Arad m. 449

KÜLÖNFÉLE.

Ki tud róla?

Martin Aladár tizedes 33. gyal. ezred, 4. batalion, Marschkompanie, október 28-án a Krn hegységen megsebesült, azóta semmi hír róla. Nagyon szépen kéri aggódó felesége, aki tud róla, értesítse, hol és melyik kórházban van. Martin Aladárné Arad, Péter-utca 7. sz. 467

Helacit.

A legértelmesebb areszépítő és finomító. Iszadó, fényes, szíros, atkás (mitesseres) arcot naponta ahányasor szükséges, gyapokra öntött folyadékkal megtöröljük. Az arc rögtön csodás szép lesz, mintha valami mesés lehetet finomságu harmattal volna bevonva. Az atkák pár nap alatt elmúlnak. Ára 1 korona. Dr. Földes és Hehs pipereüzem és vegyészeti gyára Aradon. Fűz mellett ne használjuk. 12

Váro termek,

kör-termek, megfigyelő állomások fertőtlenítésére legalkalmasabb Carbol-savas mosó szappant ajánl Dr. Földes és Hehs pipereüzem és vegyészeti gyára Arad. Különként 4 koronáért. 12

Apróhirdetések

az „Aradi Közlöny” részére felvétetnek a Messenger-boy irodában Deák Ferenc-utca 8. Ugyanitt kapható az Aradi Közlöny.

Költözködők figyelmébe!

villany bevezetéseket,
csillár átszereléseket
jutányosan végez 461

Kalmár József
villanszerelési vállalata
Arad, Salac-utca 2. sz.
242. Telefonszám 242.

Segnagyobb fűtőanyag megtakarítás!

A városi mérnök hivatalban ki-
próba

kettős fűtőkályhák és kettős fűtőcsövekkel érhető el.

Megállapítottam ugyanis, hogy ezen kályhák és fűtőcsövek használatánál a fűtőanyag fele megtakarítható.

Patent

Kettős fűtőcsövek állandóan működésben vannak és igen olcsók. —
2. sz. (kis szobára) 8 korona.
3. sz. 9 korona. 4. sz. 20 korona.
Egyedül

Hönig Ottó

M. kir. szabadalmazott
szivattyú készítő

Arad, Rákóczi-utca 27.

Tek. Hönig Ottó urnak, Arad.

A kettős „Patent” fűtőcső igen jó, mert kevés fával sok meleget ad Mindenkinek ajánlhatom. Tisztelettel Bruckner Sándorné.

Patent kutszivattyúk.

Patent borszivattyúk.

Patent tűzfecskendők.

Használt ólom

megvételre kerestetik.

Cím a kiadóhivatalban.

A szájuég torokbetegségeit

desinfekciójánál, valamint a
bactériák elűzésénél, amely különösen gyermekeknél rendkívül fontos szerepet játszik, mint feltűnően hatásos szer, seholsem nélkülözhető. **Formodor tabletták.**

Egy üveg 50 tablettával, 2 korona 50 fillér.

Gyöngyfehér fogakat

nyerünk a

Doré fogpaszta

használatával. Nem habuk! A szájuégot desinficiálja, utóisa igen kellemes. Ára egy porcellán-szelencének 60 fillér.

Fejkorpát

leggyorsabban megszünteti

az eddig egyedüli ilyen szer, a világhírű „Krovil” kenőcs.

Ára egy tégelynek 3 korona.

Fenti szerek kizárólagos készítője és egyedüli nagy raktára:

HAJÓS ÁRPÁD

gyógyszertára Arad, Andrássy-tér 22. sz. (Megyeháza mellett.)